

To the parents of my תלמידים, לאי"ט,

Yiddishkeit has survived the גלות intact because of our ability to transmit the מסורה of our fathers to our children. To help you do this, I am sending you a list of מנהגים having to do with פסח; most of them in regards to the סדר. Having your son aware of these מנהגים, with your help, will kindle his interest in keeping the מנהגי ישראל and especially those of his family. None of these are הלכה. Whatever you do is correct. When your son grows and is ready to make his own סדר these papers will אי"ה help him keep alive the family מסורה.

1. When (before פסח) do you stop eating מצה?
2. Do you say שבת הגדול on הגדה?
3. Do you sing יום טוב on שלום עליכם that comes out on שבת?
4. Do you say הלל before the סדר (in shul) ?
5. Does your father wear a קיטל at the סדר ?
6. If the בעל הסדר wears a קיטל do the other married men also wear a קיטל ?
7. Do you keep the doors locked , unlocked or open during the סדר?
8. Do you put salt water on the קערה?
9. How do you set up your קערה?
10. What do you use for כרפס ?
11. What ingredients go into חרוסת ?
12. Do you cook or broil the זרוע?
13. What do you use for the זרוע ?

14. Do you cook or broil the ביצה ?
15. Does your father wear a hat at the סדר ?
16. Do you sit or stand for קידוש ?
17. Who says the קידוש : just the בעל הסדר, or all men or all members of the family together?
18. Who pours the wine for קידוש for the בעל הסדר ?
19. Who pours the wine for the other members of the family?
20. Do the women also lean for הסיבה ?
21. Who washes for כרפס; just the בעל הסדר or all members of the family?
- 21a. Do you eat a כזית for כרפס ?
- 21b. Do you make a ברכה on the נטילת ידיים of the כרפס ?
22. Does the בעל הסדר go to the sink to wash or do you bring him the water to the table?
23. Do you do the same for your mother?
24. Do you lean for הסיבה for כרפס ?
25. Does the בעל הסדר walk around the table with מצה on his shoulder (before מה נשתנה) or any other ceremony?
26. Do you make הסיבה during מגיד ?
27. Who says the הגדה: the בעל הסדר or everyone together out loud or just the בעל הסדר out loud and everyone else says quietly?

28. After the child asks מה נשתנה is the מה נשתנה repeated by the בעל הסדר?
29. Do you have a special tune to say the הגדה?
30. Do you say קדש ורחץ before קידוש?
31. Do you say each one of the instructions before doing it (קדש before קידוש, ורחץ before washing etc.)?
- 31a. Does he also say any other instructions ?
32. Do you say הנני מוכן ומזומן before each מצוה ?
33. Do you also say לשם ייחוד וכו'?
34. Before מה נשתנה, does he remove the קערה or just remove the זרוע and ביצה or just move away the קערה or just pick up the קערה ?
35. When do you pour for the second כוס: before הא לחמא עניא or before מה נשתנה ?
- 35a. What is the order of your questions for the מה נשתנה: the בבלי סדר or the (רמב"ם) ירושלמי סדר ?
36. When you say מרור מונחים לפניך do you point to the מצה and מרור ?
37. Do you put the אפיקומן in the pillow you are leaning on?
38. Do you pour for the מכות or do you use a finger?
39. Which finger do you use?
40. What is done with the wine poured out for the מכות?
41. When do you refill the cups?

42. What do you use for the מרור ?
43. What do you use for the כורך ?
44. Do you point to the זרוע when you say פסח שהיו אבותינו אוכלים.... ?
45. Do you dip the מצה in salt (and then shake it off) ?
46. Do you dip the מרור into the חרוסת before the ברכה of מרור על אכילת מרור or after ?
47. Do you say זכר למקדש כהלל before eating the כורך ?
48. Do you dip the כורך into חרוסת ?
49. Do you lean for כורך ?
50. Do you make a closed sandwich for כורך or an open faced sandwich?
51. Do you eat the ביצה of the קערה at the סדר or other eggs or none at all ?
52. Do you dip the egg in saltwater or mash it into the saltwater on not at all ?
53. Do you steal the אפיקומן ?
54. Do you eat sharp things at the סדר besides the מרור ?
55. Do you lean when you eat the סעודה ?
56. Do you have a special menu at the סעודה ?
57. Do you say שיר המעלות before ברכת המזון ?
58. If you have a מזומן who is the מזמן (leads the bentching) ?

59. If you have a מזומן how do you say הלל by הודו ? If you do not have a מזומן how do you say it ?
60. When do you pour the כוס של אליהו ?
61. What is done with the כוס של אליהו after the סדר ?
62. Who pours the כוס של אליהו ?
63. Which door is opened for שפך חמתך : the door out of the house into the hall or all the doors leading to the outside ?
64. Do you stand for שפך חמתך ?
65. Do you say ברוך הבא when you open the door ?
66. Do you say יהללוך or ישתבח at the end of הלל ?
67. When is חסל סידור פסח said: before אדיר הוא or after ?
68. Do you say any other מנהגים in נרצה not printed in the הגדה ?
69. Do you say אדיר הוא in any other language (German) ("Bow dein Temple shira") ?
70. Do you say אחד מי יודע in any other language (Arabic) ?
71. Do you eat "Gibrukt" (get your מצה wet) ?
72. Do you eat gibrukt on the last day פסח ?
73. Do you have a special המן kugel on the second day of יום טוב ?
74. Do you eat peanuts on פסח ?
75. Do you eat מי קטניות (oil from beans) ?
76. Do you eat foods prepared outside the home?

77. Do you peel all fruit ?
78. Do you make the ברכה for ספירת העומר at the end of the second סדר ?
79. Do you pick up the כוס by בכל דור ודור or לפיכך ?
80. Do you pick up or point to the מצה and מרור when you say מצה זו and מרור זה ?
81. When do you move or remove the קערה : before להמא עניא or before מה נשתנה ?
82. When do you return the קערה: before מה נשתנה or before עבדים היינו ?
83. Do you say the "ואעבור עליך" (after רב before וירעו) ?
84. Who sets up the קערה ?
85. When is the קערה set up; before you come home from shul or at the beginning of the סדר ?
86. Do you say שיר השירים after the סדר ?
87. Do you pour the fourth כוס before שפך חמתך or before לא לנו ?
88. By מרור.. כורך do you announce it before מצה or right before doing these parts?
89. When do you refill the כוס after pouring out for the מכות ?
90. Do you also pour out for the מכות from the כוס של אליהו ?
91. Do you also pick up or point to the מצה and מרור when you say ר"ג.. ואלו הן פסח מצה מרור.

92. When do you put down the כוס by לפיכך: before הלל or after גאל ישראל?

93. When do you pour the כוס רביעי by שפך חמתך or by לא לנו?

94. Do you drink the fourth כוס right after הלל or after כי לו נאה or when?

95. Do you say ויהי בחצי הלילה (חסל סידור פסח) before or after נרצה ?

96. Do you sing the songs at the end of the הגדה ?

97. After אדון עולם, יגדל, אין כאלוקינו do you say חד גדיא ?

98. Do you save a piece of אפיקומן to burn with the חמץ for the next year?

99. How many מצות do you use : 2 or 3 ?

100. What vegetable do you use for כרפס?

101. What is the order of the מה נשתנה: is the first question about חמץ or about מטבילין ומצה?

102. Do you wear חול המועד on תפילין?

103. Do you a special סעודה של פסח on אחרון של פסח?
If yes, what is that סעודה called?

104. Which מנהג of אבילות during ספירה do you kepp: beginning from פסח until בעומר ל"ג or beginning from ראש חודש until ימי הגבלה or the whole time of ספירה?

105. Do you stay up all night של פסח שביעי?

106. Do you say לעומר or בעומר?

107. Do you say הרחמן or הנני מוכן?

108. Do you bake "shlissel חלה" with the key in it on the שבת after פסח?

109. Do you say ראש חודש אייר of שבת מברכים on the אב הרחמים?

110. Are you מקפיד not to eat, after פסח, from חמץ that was sold to a non-Jew?

111. Are you מקפיד not to eat שמורה מצה except on פסח, not after פסח?